

MAPA DE CONTINGUTS

III. ECONOMIA I TREBALL

Primer bloc: **MARC GENERAL**

- Tema 1:** Es pot dir que la immigració és ja un fet?
- Tema 2:** Quins factors fomenten la immigració?
- Tema 3:** Com és el mercat laboral amb vista a la immigració?

Segon bloc: **ESTRUCTURA, ECONOMIA I MERCAT**

- Tema 4:** Què ofereix el mercat laboral a l'immigrant?
- Tema 5:** La immigració aporta el desenvolupament social, econòmic i cultural?

Tercer bloc: **FLUXES I POLÍTIQUES DE FLUXES**

- Tema 6:** Tenim un bon control de fluxos migratoris?

Quart bloc: **CONDICIONS DE VIDA I TREBALL**

- Tema 7:** Es garanteixen els drets laborals dels treballadors migrants?

Cinquè bloc: **IMATGE DELS IMMIGRANTS**

- Tema 8:** Quina imatge es transmet del treballador migrant?

Tema 1: Es pot dir que la immigració és ja un fet?

Què està passant?

- 1.1. La immigració és un fet. La globalització econòmica enfront la deslocalització, la internacionalització de la informació; la crisi dels països africans, asiàtics i llatinoamericans, fruit dels conflictes polítics, econòmics, ètnics, religiosos i mediambientals, enfortirà la tendència immigratòria en els països de la Unió Europea.
- 1.2. A més, la realitat d'un nou mapa polític amb la desaparició de l'URSS, la creació de noves repúbliques, juntament amb l'ampliació a vint-i-cinc estats de la mateixa UE, tindran una conseqüència directa en el desenvolupament del mercat laboral.
- 1.3. A pesar de l'evolució econòmica i social d'alguns països (Marroc, Equador, Colòmbia, Argentina, Algèria, etc.) res no indica que el nombre d'immigrants d'aquests països descendeixi en el futur.

Tema 2: Quins factors fomenten la immigració?

Què està passant?

- 2.1. Les desigualtats entre les rendes dels països d'origen i els de recepció són un factor determinant a l'hora de valorar les condicions per mantenir-se, a pesar de les dificultats amb què es troben.
- 2.2. La sistemàtica violació dels drets humans, la repressió política i social contra els moviments socials que s'oposen a les polítiques neoliberals que imposen l'FMI, el Banc Mundial i l'OMC i l'accentuació de l'empobriment de la majoria de la població d'aquests països.
- 2.3. Altres factors importants són l'edat (majoritàriament joves) i el nivell d'estudis entre els immigrants, que davant la falta de sortides laborals en els seus països d'origen busquen noves oportunitats aquí. L'"èxit" dels primers que van emigrar és l'estímul per a nous desplaçaments.
- 2.4. La distància geogràfica així com la cultural esdevé un factor important a l'hora de definir cap a on emigrar, es pot dir que a menor distància, més probabilitat d'emigració.

Tema 3: Com és el mercat laboral pel que fa a la immigració?

Què està passant?

- 3.1.** La realitat dels treballadors immigrants no es pot analitzar independentment de la realitat del mercat laboral espanyol, associat a problemes per a la consecució de l'objectiu d'alts nivells de desenvolupament econòmic, competitivitat i ocupació.
- 3.2.** El mercat laboral respon al sistema productiu espanyol caracteritzat per elevats nivells d'atur, present sobretot en la població femenina i entre els joves d'ambdós sexes, altes taxes de temporalitat i precarietat, i elevats índexs de rotació.
- 3.3.** Apreciable volum d'economia submergida, irregular o informal, que sembla que es concentra relativament més en algunes activitats i determinats territoris. I amb això, hi concorren condicions com ara salaris baixos, estacionalitat, temporalitat, poques possibilitats de promoció, etc.
- 3.4.** El mercat laboral no és únicament el lloc de treball, sinó que comporta també les xarxes formals i informals d'intermediació, la relació oferta i demanda, els actors econòmics, socials i laborals, etc.

Tema 4: Què ofereix el mercat laboral a l'immigrant?

Què està passant?	PROPOSTES
<p>4.1. La immigració és funcional perquè dona resposta a la demanda de mà d'obra del mercat laboral en sectors importants de l'estructura econòmica al nostre país: turisme i hosteleria, agricultura, construcció, etc. La demanda és elevada en segments de baixa qualificació.</p>	<p>4.A. Establir vies de regularització dels treballadors irregulars. La regularització dels treballadors migrants millorarà el seu poder de negociació.</p>
<p>4.2. S'observa segmentació i diversitat dels nínxols ocupats pels treballadors amb processos de substitució i complementarietat, fins i tot substitució entre diferents nacionalitats immigrants. Hi ha demanda de treballadors no qualificats o en el cas que siguin qualificats en sectors amb poc reconeixement social. Els immigrants solen ocupar llocs de treball amb baixa remuneració, poc reconeixement social o gran precarietat.</p>	<p>4.B. Millora dels mecanismes de control de l'economia submergida perquè aflori i no escapin del control de l'Estat els mecanismes de contractació de la mà d'obra estrangera. Estrènyer la col·laboració entre organismes de la Seguretat Social i la inspecció d'Hisenda.</p>
<p>4.3. També, l'existència d'importants sectors d'economia submergida perfila una altra realitat dels treballadors immigrants. L'oferta de treball en molts casos és en condicions d'irregularitat.</p>	<p>4.C. Cal un control dels fluxos però no construït des del rebuig i la restricció.</p>
<p>4.4. A Espanya la gran distorsió és la taxa brutal d'irregularitat. Aquesta important quantitat d'immigrants en situació irregular, juntament amb l'alt percentatge d'economia submergida a Espanya, pertorba el funcionament del mercat laboral i dona lloc a processos d'exclusió social de difícil solució.</p>	<p>4.D. Transposició correcta de Directives europees (62/2004, 43/2000, 78/2000)</p>

Tema 5: La immigració contribueix al desenvolupament social, econòmic i cultural?

Què està passant?

- 5.1. Els immigrants contribueixen a l'economia del país de manera significativa i són importants en el mercat laboral. La seva afiliació a la Seguretat Social va créixer el 8,13% entre 2002 i el 2004, mentre que el sistema general ho fa al 6%.
- 5.2. La immigració és un motor de desenvolupament i de nous mitjans d'activitat econòmica mitjançant la creació d'empreses i de noves oportunitats de negoci.
- 5.3. La realitat de la immigració obre nous sectors i noves fonts de negoci: les acadèmies d'idiomes, la banca, per canalitzar les trameses de divises als seus països d'origen; les empreses de treball temporal, que tenen un nou col·lectiu per oferir, fins i tot des dels països d'origen; comercialització de productes tradicionals d'aquests països, habitatge de lloguer i venda; la telefonia per comunicar-se amb les seves familiars, el transport, etc.
- 5.4. La immigració contribueix significativament a l'augment de la taxa de natalitat a l'Estat espanyol. El percentatge de dones és alt (més del 40%, el 5% de totes les dones treballadores de l'Estat), acostumen a ser adults-joves entre els 20 i els 45 anys (excepte els jubilats europeus).

PROPOSTES

- 5.A. Articular que les organitzacions sindicals i empresarials fixin polítiques solidàries en els seus àmbits d'actuació respectius, establint canals de diàleg amb les administracions públiques i acordant en els convenis sectorials clàusules referents a la immigració.
- 5.B. Afavorir les polítiques de creació d'empreses entre els immigrants, eliminant les traves existents en la legislació per a la concessió dels permisos de treball per compte propi.
- 5.C. Equipar als immigrants en les polítiques d'ocupació, formació, intermediació i de conciliació de la vida familiar i laboral.
- 5.D. Impulsar el compliment del Conveni de la OIT relatiu als treballadors migrants (núm. 97) de 1949 i el Conveni sobre les migracions (núm. 143) de 1975 que contenen disposicions orientades a la protecció dels migrants.

Tema 6: Tenim un bon control de fluxos migratoris?

Què està passant?	PROPOSTES
<p>6.1. Les polítiques d'immigració i les normatives han estat inadequades. La UE ha establert polítiques d'immigració zero, a l'Estat espanyol han estat restrictives i d'alineament contra la il·legalitat mentre hi ha hagut un creixement exorbitant de la irregularitat i, en altres països, una saturació de les vies d'asil.</p> <p>6.2. Hi ha una preferència clara per la temporalitat i la limitació de drets, i preval la contenció i l'admissió restringida juntament amb el retorn, enfront les polítiques d'integració. La irregularitat s'afavoreix per l'estructura dels mercats i per l'estructura de les vies legals per a la regularització.</p> <p>6.3. No es té en compte que el mercat es constitueix com el principal factor d'atracció de la població immigrant, però no tots els fluxos migratoris responen a una demanda efectiva del mercat de destinació. La millora en les condicions de vida, constitueix un factor encara més important d'atracció de la immigració.</p>	<p>6.A. Impulsar el debat sobre el model de fluxos migratoris que es vol tenir per tal de regular-lo posteriorment.</p> <p>6.B. Definir la política d'immigració com d'integració. Que la via de regularització per règim general sigui possible i fluida i s'incrementin els recursos per a la gestió dels contingents i de règim general.</p> <p>6.C. Manteniment de l'estructura temporal dels permisos, eliminant, però, les limitacions sectorials dels permisos de treball. Agilitat i disminució dels terminis de resolució dels permisos de treball. Possibilitar la mobilitat geogràfica entre països de la UE.</p> <p>6.D. Adequar els contingents a la necessitat del mercat. Facilitar els mitjans (eliminant tràmits burocràtics i administratius o establint tractats de cooperació amb altres països) perquè les empreses puguin buscar determinats col·lectius de treballadors estrangers que, bé per la seva formació, qualificació, bé per les característiques dels seus països d'origen, poden aportar un valor afegit a l'empresa.</p>

Tema 7: Es garanteixen els drets laborals dels treballadors immigrants?

Què està passant?	PROPOSTES
<p>7.1. Existeixen greus vulneracions dels drets laborals. Hi ha uns determinats tipus de feines que s'ofereixen en el mercat de treball espanyol amb unes característiques que no resulten atractives per als treballadors que tenen un major "poder de negociació" i menys urgències en les necessitats personals.</p>	<p>7.A. Ratificació per part de l'Estat espanyol de la Convenció internacional sobre la protecció dels drets de tots els treballadors migratoris i dels seus familiars, que va entrar en vigor l'1 de juliol de 2003.</p>
<p>7.2. En feines de baixa qualificació els immigrants tenen condicions laborals inferiors als nacionals. Són en desavantatge, treballs temporals i creixent precarietat.</p>	<p>7.B. Millora de la regulació laboral: cotització i prestacions, marc de Seguretat Social i condicions de sectors d'activitat precaritzats, sobretot el servei domèstic i la cura de les persones.</p>
<p>7.3. La sinistralitat laboral és significativament més elevada en feines dutes a terme per immigrants. Existeix una greu irresponsabilitat per part de les empreses en matèria de seguretat laboral.</p>	<p>7.C. Equiparar els immigrants en les polítiques d'ocupació, formació, intermediació i de conciliació de la vida familiar i laboral.</p>
<p>7.4. La segmentació i l'economia submergida provoquen una desarticulació social: disminució de drets, menor poder de negociació col·lectiva, individualització de la relació laboral. I a això s'afegeix que genera una gran dependència laboral dels treballadors respecte a les empreses.</p>	<p>7.D. Que la formació ocupacional es consideri a l'hora de renovar els permisos de treball de la mateixa manera que les altes a la Seguretat Social.</p>
<p>7.5. Hi ha un gran desnivell de drets i deures entre uns grups d'immigrants i altres i dins d'aquests, entre homes i dones. La imatge d'un col·lectiu més reivindicatiu és negativa per al col·lectiu mateix i provoca la substitució per un altre.</p>	<p>7.E. Possibilitar que els immigrants en situació irregular accedeixin a la formació ocupacional de les administracions.</p>
<p>7.6. Els treballadors irregulars no tenen accés a una defensa dels seus drets laborals perquè no existeixen per als jutjats socials.</p>	<p>7.F. Permetre l'accés dels immigrants a la jurisdicció social.</p>

Tema 8: Quina imatge es transmet del treballador migrant?

Què està passant?	PROPOSTES
<p>8.1. La imatge que transmeten els mitjans de comunicació contribueix a la formació de la imatge social. Els missatges que s'envien a la societat s'utilitzen per a altres finalitats. Les imatges influeixen en la definició de l'oferta d'ocupació i en la negociació.</p> <p>8.2. Hi ha estereotips negatius i positius irrealistes sobre la qualificació i vàlua (també sobre característiques del grup) dels treballadors i treballadores estrangeres, que fan que es prefereixi per exemple un treballador procedent de l'Est europeu a un treballador marroquí.</p> <p>8.3. La immigració apareix unida únicament a elements negatius; a les màfies i el crim internacional, la prostitució, el tràfic d'obres d'art robades, el terrorisme, etc.</p> <p>8.4. La segmentació ètnica del mercat laboral i els missatges institucionals de l'Administració pública produeixen creences i discursos que legitimen i reproduïxen les condicions precàries del treball.</p> <p>8.5. En no haver-hi un model clar d'integració de la població immigrant, es corre el risc que apareguin moviments xenòfobs, particularment on no s'assoleix una solució raonable als conflictes.</p>	<p>8.A. Establiment d'un codi ètic sobre les imatges i els continguts que es transmeten sobre la immigració en els mitjans de comunicació.</p> <p>8.B. Acords entre els actors polítics per no instrumentalitzar la imatge social de la immigració. No utilitzar la migració com arma electoral.</p> <p>8.C. Promoure accions de sensibilització per al coneixement dels treballadors i treballadores estrangers entre el teixit empresarial, els treballadors i les organitzacions empresarials i sindicals.</p> <p>8.D. Al costat de la inclusió laboral dels immigrants és necessari prevenir el risc dels moviments xenòfobs amb un major esforç d'explicació i educació de les causes del fenomen migratori i les seves conseqüències favorables.</p>